

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

5 Temmuz 2004

Ülkemizde kadınların işgücüne katılma oranı, yani çalışma çağında bulunan kadınların içinde çalışan kadınların payı, gelişmiş ülkelerle karşılaştırılamayacak kadar, düşüktür.

Kadınların işgücüne katılma oranının azlığı, toplumsal, ekonomik ve siyasal sorunlar yaratmaktadır. Çünkü çalışmayan kadın, ekonomik olarak başkalarına bağımlı kalmaktadır. Ekonomik bağımlılık da, siyasal ve toplumsal bağımlılıkları beraberinde getirmektedir. Gelenek ve göreneklerin de pekiştirdiği kadını iş göremez sayan anlayış, birikimli bir biçimde sürüp girmektedir.

Kaldı ki, kadının bağımlılığı, hem ulusal üretime hem de kendi ailesine olabilecek katkılarını ortadan kaldırmakta, yok etmektedir.

İşgücüne katılma oranı, kentlerde yüzde 18,7; kırsal kesimde yüzde 41,0 ve ülke ortalaması olarak da yüzde 26,6'dır. Oysa AB ülkeleri ortalaması olarak kadınların işgücüne katılma oranı yüzde 40'ların üstündedir.

Bu nedenlerle:

1. Kadınların işgücüne katılımının önündeki sosyal, kültürel, ekonomik ve eğitsel engellerin bulunup bulunmadığının saptanması;
2. Kadınların işgücüne katılmamalarının yarattığı olumsuzlukların, aile, içinde bulunulan çevre ve ülke açısından irdelenmesi; özellikle ülkenin az gelişmiş bölgelerinde kadının işbulma durumunun belirlenmesi;
3. Kadınların işgücüne katılmamasına neden olan engellerin kaldırılması ve işgücüne katılımının ve üretkenliğinin artırılması için gereken tedbirlerin alınması ve yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla,

Anayasanın 98. İçtüzüğün 104.ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını istiyoruz.

Saygılarımızla

Yakup KEPENEK
Ankara Milletvekili
Ve 19 Milletvekili

1. Yakup KEPENEK-Ankara
2. Mehmet PARLAKYİĞİT-Kahramanmaraş
3. Muhsin KOÇYİĞİT-Diyarbakır
4. Hüseyin BAYINDIR-Kırşehir
5. Mehmet YILDIRIM-Kastamonu
6. Abdulkadir ATEŞ-Gaziantep
7. Hasan Fehmi GÜNEŞ-İstanbul
8. Muzaffer R. KURTULMUŞOĞLU-Ankara
9. Muharrem TOPRAK-İzmir
10. Mustafa ÖZYURT-Bursa
11. Bülent BARATALI-İzmir
12. Mehmet SEMERCİ-Aydın
13. Mevlüt COŞKUNER-Isparta
14. Kemal KILIÇDAROĞLU-İstanbul
15. Tuncay ERCENK-Antalya
16. Mehmet IŞIK-Giresun
17. Hasan ÖREN-Manisa
18. Zekeriya AKINCI-Ankara
19. Kazım TÜRKMEN-Ordu
20. Atila EMEK-Antalya

GEREKÇE

1.DİE-Devlet İstatistik Enstitüsü verileriyle, ülkemizde kadınların işgücüne katılma oranı düşüktür. 2002 yılında kadınların işgücüne katılma oranı yüzde 27.9 iken bu oran 2003 yılında yüzde 26.6 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizde 2003 yılında işgücüne katılma oranı, kadın erkek ayırımı yapmadan, yani toplam olarak yüzde 48.3 olarak gerçekleşmiştir. Yani ülkemizde çalışma çağı nüfusunun yarısından azı işgücü piyasasına çıkıyor. Ancak, işgücüne katılma oranı, erkeklerde yüzde 70.4'e yükselirken kadınlarda yalnızca yüzde 26.6 düzeyinde kalmaktadır. Bir başka anlatımla, 15+yaş nüfusu kadınlarının yalnızca dörtte bir gibi bir bölümü işgücü piyasasına çıkmakta ve çalışmak istemektedir.

Bu olgunun tüm boyutlarıyla araştırılması gerekir.

2. Kadının sosyal ve ekonomik durumu yalnızca işgücüne katılımıyla değil aynı zamanda yaptığı işin niteliği ve görelî kazancıyla da belirlenir.

Kadınlarımız genellikle ya tümüyle ücretsiz ya da çok düşük ücretle çalışmaktadır. **Çalışan kadın nüfusunun yaklaşık yarısı yüzde 49,0'u ücretsiz aile işçisidir;** kendi hesabına ve işveren olanlar yüzde 12,9; ücretli ve yevmiyeli olanlar da yüzde 38,1 oranındadır. Bu veriler, çalışmayan kadınlar da göz önünde tutulursa, kadınların, dörtte üçünden fazlasının kişisel geliri olmadığını kanıtlıyor. **İşgücüne katılamayanların yarısından fazlası ev kadınıdır.** Bunların hangi nedenlerle çalışmadığının da araştırılması gerekir.

3. Kentlerde, kırsal kesime kıyasla, kadınların işgücüne katılma oranı önemli derecede düşüktür.

Türkiye, kadının işgücüne katılması bakımından, kırsal kesiminde Avrupa Birliği ülkelerini andırmakta; kentlerinde ise, geri kalmış, giderek ilkel bir görüntü sergilemektedir. **Kırsal alanda kadınların işgücüne katılımı yüzde 41,0 iken, kentlerde yalnızca yüzde 18.7'dir.**

Oysa, ekonomik ve toplumsal koşullar, nesnel olarak, kentlerde kadınların çok daha yüksek oranda iş aramasını gerekli kılmaktadır. TBMM'nin araştırması ve sonuçta gerekli yasal düzenlemeleri yapması gereken nokta bu çelişkili durumdur.

Sonuç olarak, kadının toplumsal konumunun en önemli göstergesi olan işgücüne katılması sürecinin tüm boyutlarıyla irdelenmesi ve bu konuda gerekli yasal ve diğer önlemlerin alınması için TBMM'nin harekete geçmesi büyük önem taşımaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

5 Temmuz 2004

Ülkemizde kadınların işgücüne katılma oranı, yani çalışma çağında bulunan kadınların içinde çalışan kadınların payı, gelişmiş ülkelerle karşılaştırılamayacak kadar, düşüktür.

Kadınların işgücüne katılma oranının azlığı, toplumsal, ekonomik ve siyasal sorunlar yaratmaktadır. Çünkü çalışmayan kadın, ekonomik olarak başkalarına bağımlı kalmaktadır. Ekonomik bağımlılık da, siyasal ve toplumsal bağımlılıkları beraberinde getirmektedir. Gelenek ve göreneklerin de pekiştirdiği kadını iş göremez sayan anlayış, birikimli bir biçimde sürüp girmektedir.

Kaldı ki, kadının bağımlılığı, hem ulusal üretime hem de kendi ailesine olabilecek katkılarını ortadan kaldırmakta, yok etmektedir.

İşgücüne katılma oranı, kentlerde yüzde 18,7; kırsal kesimde yüzde 41,0 ve ülke ortalaması olarak da yüzde 26,6'dır. Oysa AB ülkeleri ortalaması olarak kadınların işgücüne katılma oranı yüzde 40'ların üstündedir.

Bu nedenlerle:

1. Kadınların işgücüne katılımının önündeki sosyal, kültürel, ekonomik ve eğitsel engellerin bulunup bulunmadığının saptanması;
2. Kadınların işgücüne katılmamalarının yarattığı olumsuzlukların, aile, içinde bulunulan çevre ve ülke açısından irdelenmesi; özellikle ülkenin az gelişmiş bölgelerinde kadının işbulma durumunun belirlenmesi;
3. Kadınların işgücüne katılmamasına neden olan engellerin kaldırılması ve işgücüne katılımının ve üretkenliğinin artırılması için gereken tedbirlerin alınması ve yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla,

Anayasanın 98. İçtüzüğün 104.ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını istiyoruz.

Saygılarımızla

Yakup KEPENEK
Ankara Milletvekili
Ve 19 Milletvekili

1. Yakup KEPENEK-Ankara
2. Mehmet PARLAKYİĞİT-Kahramanmaraş
3. Muhsin KOÇYİĞİT-Diyarbakır
4. Hüseyin BAYINDIR-Kırşehir
5. Mehmet YILDIRIM-Kastamonu
6. Abdulkadir ATEŞ-Gaziantep
7. Hasan Fehmi GÜNEŞ-İstanbul
8. Muzaffer R. KURTULMUŞOĞLU-Ankara
9. Muharrem TOPRAK-İzmir
10. Mustafa ÖZYURT-Bursa
11. Bülent BARATALI-İzmir
12. Mehmet SEMERCİ-Aydın
13. Mevlüt COŞKUNER-Isparta
14. Kemal KILIÇDAROĞLU-İstanbul
15. Tuncay ERCENK-Antalya
16. Mehmet IŞIK-Giresun
17. Hasan ÖREN-Manisa
18. Zekeriya AKINCI-Ankara
19. Kazım TÜRKMEN-Ordu
20. Atila EMEK-Antalya

GEREKÇE

1.DİE-Devlet İstatistik Enstitüsü verileriyle, ülkemizde kadınların işgücüne katılma oranı düşüktür. 2002 yılında kadınların işgücüne katılma oranı yüzde 27.9 iken bu oran 2003 yılında yüzde 26.6 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizde 2003 yılında işgücüne katılma oranı, kadın erkek ayırımı yapmadan, yani toplam olarak yüzde 48.3 olarak gerçekleşmiştir. Yani ülkemizde çalışma çağı nüfusunun yarısından azı işgücü piyasasına çıkıyor. Ancak, işgücüne katılma oranı, erkeklerde yüzde 70.4'e yükselirken kadınlarda yalnızca yüzde 26.6 düzeyinde kalmaktadır. Bir başka anlatımla, 15+yaş nüfusu kadınlarının yalnızca dörtte bir gibi bir bölümü işgücü piyasasına çıkmakta ve çalışmak istemektedir.

Bu olgunun tüm boyutlarıyla araştırılması gerekir.

2. Kadının sosyal ve ekonomik durumu yalnızca işgücüne katılımıyla değil aynı zamanda yaptığı işin niteliği ve görelî kazancıyla da belirlenir.

Kadınlarımız genellikle ya tümüyle ücretsiz ya da çok düşük ücretle çalışmaktadır. **Çalışan kadın nüfusunun yaklaşık yarısı yüzde 49,0'u ücretsiz aile işçisidir;** kendi hesabına ve işveren olanlar yüzde 12,9; ücretli ve yevmiyeli olanlar da yüzde 38,1 oranındadır. Bu veriler, çalışmayan kadınlar da göz önünde tutulursa, kadınların, dörtte üçünden fazlasının kişisel geliri olmadığını kanıtlıyor. **İşgücüne katılamayanların yarısından fazlası ev kadınıdır.** Bunların hangi nedenlerle çalışmadığının da araştırılması gerekir.

3. Kentlerde, kırsal kesime kıyasla, kadınların işgücüne katılma oranı önemli derecede düşüktür.

Türkiye, kadının işgücüne katılması bakımından, kırsal kesiminde Avrupa Birliği ülkelerini andırmakta; kentlerinde ise, geri kalmış, giderek ilkel bir görüntü sergilemektedir. **Kırsal alanda kadınların işgücüne katılımı yüzde 41,0 iken, kentlerde yalnızca yüzde 18.7'dir.**

Oysa, ekonomik ve toplumsal koşullar, nesnel olarak, kentlerde kadınların çok daha yüksek oranda iş aramasını gerekli kılmaktadır. TBMM'nin araştırması ve sonuçta gerekli yasal düzenlemeleri yapması gereken nokta bu çelişkili durumdur.

Sonuç olarak, kadının toplumsal konumunun en önemli göstergesi olan işgücüne katılması sürecinin tüm boyutlarıyla irdelenmesi ve bu konuda gerekli yasal ve diğer önlemlerin alınması için TBMM'nin harekete geçmesi büyük önem taşımaktadır.